

С Т А Н О В И Щ Е

**от проф. дпсн Веселин Василев
ПУ „Паисий Хилендарски“**

**На дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“
в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,
Професионално направление 3.2. Психология**

Автор: Николаос Трифон Георгулас

**Тема: „Разпространение и социално-демографски детерминанти на
емоционалните и поведенчески нарушения в детството: кроскултурно изследване“**

Научен ръководител: Доц. д-р Иван Кръстев

**1. Общо представяне на докторанта. Обща характеристика на
дисертационния труд. Актуалност на тематиката и познаване на проблема**

Определен съм със заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ за член на Научно жури по процедурата за защита на дисертационния труд на тема: „Разпространение и социално-демографски детерминанти на емоционалните и поведенчески нарушения в детството: кроскултурно изследване“.

Представени са всички необходими документи и материали съгласно ЗРАСРБ и Правилника, което прави процедурата редовна. Докторантът Николаос Георгулас притежава необходимата квалификация и след успешното приключване на докторантското обучение и разработване на дисертационния си труд е придобил правото да го представи на публична защита.

Дисертацията е посветена на несъмнено актуална проблематиката – емоционалните и поведенчески проблеми на децата заслужават интереса на психолозите и всестранното им изследване, а това трябва да доведе и до създаването на все по-ефективни методики за предотвратяването и положителното им повлияване. Кроскултурното съпоставяне на разнообразните емоционалните и поведенчески проблеми при малки деца, растящи в различните условия на две култури и семейни традиции, е изобретателен и уместен изследователски подход към проблематиката.

Освен доброто познаване на проблематиката, авторът на дисертацията изглежда и силно ангажиран с нея.

2. Литературна осведоменост и теоретична подготовка на докторанта

Методичен подход на изследването

Литературната осведоменост на докторанта Николаос Георгулас е несъмнена и тя се проявява в стройната организация на литературния обзор и уместния подбор на източниците (72% от цитираните източници са публикувани в последните 20 години). Добрата му теоретична подготовка проличава в грамотното и теоретически коректно анализиране на основните проблеми и конструкции.

По отношение на изследователския замисъл, изследователската методика (инструмент на изследването) и общата организация на емпиричното изследване дисертационната разработка на Николаос Георгулас следва добрите образци и представлява пример за правилно замислено, целенасочено, последователно и добре осъществено психологическо изследване. Подбрана и приложена е методика, напълно релевантна на изследователската цел, осъществен е обстоен количествен и качествен анализ и интерпретация на получените емпирични резултати.

Самият докторант посочва, че кроскултурни изследвания с подобна тематика не са провеждани. Данните от емпиричното изследване са събрани през 2018-2019 година.

3. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите в него.

Значимост на получените резултати, на тяхната интерпретация и изводите

Дисертационният труд е с обем 164 стр. основен текст, разпределен в увод, три глави, в които се съдържат 36 таблици, обсъждане, приноси и библиографски списък със 128 заглавия, всички на латиница. В приложението е представен въпросник за деца от 1½ до 5 години – основен изследователски инструмент на дисертационното изследване.

В първа глава е анализирано емоционалното и поведенческото развитие на децата в предучилищна възраст, неговите етапи и връзките му с културата, сред която израстват децата. Специално са анализирани проблемите в това развитие.

Втора глава кратко представя целите и хипотезите на собственото изследване, инструментариума и изследваните лица, които са организирани в две извадки – българска и гръцка групи – на майки на деца на възраст от 2 до 5 години.

Трета глава съдържа много обстоен анализ на събраните емпирични данни, организирани в 36 таблици. В анализа се следва логиката на заложените в хипотезите очаквания и последователността на разграничените в изследователския инструмент-въпросник основни скáли и обособените подскáли; така анализът става организиран, строен и удобен за проследяване. Установените връзки и корелации между изследваните феномени, както и сходствата и различията при кроскултурното сравняване на емпиричните резултати са интересни, като някои от тях заслужават внимание. Ще посоча като пример, че възрастта оказва влияние върху агресивното поведение (2-3 годишните гръцки деца са по-агресивни от 4-5 годишните), а също така броят на децата в семейството заедно с възрастта се оказват комбиниран предиктор на агресивността – 4-5 годишните момчета и момичета от семейства с три деца показват най-ниско ниво на агресивно поведение, докато 2-3 годишните момичета от семейства с две деца са най-агресивни.

Анализът проследява обширния масив от емпирични данни и както събирането им, така и техния анализ са осъществени с изследователска сръчност и умения, което свидетелства, че по-време на докторантското си обучение Николаос Георгулас е постигнал основната цел – да усвои уменията за самостоятелно изследване.

4. Критични бележки към дисертационния труд

Нямам сериозни критични бележки към автора на дисертацията и самия труд.

5. Характер на научните приноси

Обобщаващият анализ-дискусия позволява да се заключи, че емпиричните данни, отнесени към хипотетичните очаквания, дават основание и четирите изследователски хипотези да се считат потвърдени. Данните са обобщени в поредица от 17 изводи, които са основателни. Представените за защита 8 приносни претенции на докторанта също изглеждат основателни, като аз считам за най-стойностни четвърти, пети и седми приноси.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

По темата на дисертацията докторантът е публикувал 4 статии (едната под печат) и всеки заинтересован може да се запознае с неговите изследвания. Авторефератът е подробно представя съдържание на дисертацията, особено в изследователската му част.

Няма никакви основания за съмнения в личния принос на докторанта.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на тема „Разпространение и социално-демографски детерминанти на емоционалните и поведенчески нарушения в детството: кроскултурно изследване“ е добре замислена и успешно осъществена изследователска разработка върху актуален психологически проблем. Работата притежава необходимите достойнства и отговаря на всички изисквания и поради това предлагам на членовете на уважаемото Научно жури да присъдят на нейния автор **Николаос Трифон Георгулас образователната и научна степен „Доктор по психология“**.

05. 05. 2021 г.

Гр. Пловдив

Изготвил становището: В. В.

/Проф. дпсн Веселин Василев/

STATEMENT

**from Prof. Veselin Vasilev, DSc.
Plovdiv University „Paisii Hilendarski“**

on PhD thesis for awarding the educational and scientific degree "Doctor" Field of higher education: 3. Social, Economic and Legal Sciences, Professional field: 3.2. Psychology - Pedagogical and age psychology

Author: Nikolaos Georgoulas

Topic: "Prevalence and socio-demographic determinants of emotional and behavioral disorders in childhood: a cross-cultural study"

Scientific Supervisor: Assoc. Prof. Ivan Krastev, PhD

1. PhD student's general presentation. General characteristics of dissertation. Relevance of the topic and problem awareness

I was appointed by an order of the Rector of SWU "Neofit Rilski" as a member of the Scientific Jury on the procedure for PhD defense on the topic: "Prevalence and socio-demographic determinants of emotional and behavioral disorders in childhood: a cross-cultural study"

All necessary documents and materials are presented in accordance with the Law and its application and the Regulations for academic staff development of the South-West University, which makes the procedure regular. The doctoral student Nikolaos Georgoulas has the necessary qualification and after the successful completion of the doctoral training and development of his dissertation he has acquired the right to present it on public defense.

The dissertation is dedicated to the undoubtedly topical issues - children's emotional and behavioral problems which deserve the interest of psychologists and their comprehensive research, and this should lead to the creation of increasingly effective methods for prevention and positive impact. Cross-cultural comparison of the various emotional and behavioral problems in young children growing up in different conditions of two cultures and family traditions is an inventive and relevant research approach to the issue.

In addition to a good knowledge of the issue, author of the dissertation seems to be strongly committed to it.

2. Literature awareness and theoretical training of PhD student. Methodical approach of the research.

The literary awareness of the doctoral student Nikolaos Georgoulas is unquestionable and it is manifested in the orderly organization of the literary review and the appropriate selection of the sources (72% of the cited sources have been published in the last 20 years). His good theoretical training is evident in competent and theoretically correct analysis of the main problems and constructs.

In terms of research design, research methodology (research tool) and the general organization of empirical research, Nikolaos Georgoulas's dissertation follows good examples and is a pattern of properly conceived, focused, consistent and well-conducted psychological research. A methodology completely relevant to the research goal has been selected and applied, a thorough quantitative and qualitative analysis and interpretation of the obtained empirical results has been carried out.

PhD student himself points out that cross-cultural research on such topics has not been conducted. The data from the empirical study were collected in 2018-2019.

3. Characteristics and evaluation of the dissertation and the contributions in it. Significance of the obtained results, their interpretation and conclusions.

The dissertation has a volume of 164 pages of main text, distributed in an introduction, three chapters, which contain 36 tables, discussion, contributions and a bibliography with 128 titles, all in Latin. The appendix presents a questionnaire for children from 1½ to 5 years - the main research tool of the dissertation research.

The first chapter analyzes the emotional and behavioral development of preschool children, its stages and its connections with the culture in which children grow up. The problems in this development are specially analyzed.

The second chapter briefly presents the objectives and hypotheses of the particular research, the tools and the respondents, which are organized in two samples - Bulgarian and Greek groups - of mothers of children aged from 2 to 5 years.

The third chapter contains a very thorough analysis of the collected empirical data, organized in 36 tables. The analysis follows the logic of the expectations set in the hypotheses and the sequence of the main scales and the separate subscales differentiated in the research

questionnaire; thus the analysis becomes organized, structured and easy to follow. The established connections and correlations between the studied phenomena, as well as the similarities and differences in the cross-cultural comparison of the empirical results are interesting, and some of them deserve attention. I will point out as an example that age influences aggressive behavior (2-3 year old Greek children are more aggressive than 4-5 year olds), and also the number of children in the family together with age turn out to be a combined predictor of aggression - 4- 5-year-old boys and girls from families with three children show the lowest level of aggressive behavior, while 2-3-year-old girls from families with two children are the most aggressive.

The analysis traces the vast array of empirical data and both their collection and analysis were carried out with research skills and abilities, which shows that during his doctoral studies Nikolaos Georgoulas achieved the main aim - to acquire skills for self-study.

4. Critical notes to the dissertation

I have no serious critical remarks towards the author of the dissertation and the work itself.

5. Characteristic of scientific contributions

The summary analysis-discussion allows us to conclude that the empirical data related to the hypothetical expectations give grounds to consider all four research hypotheses as confirmed. The data are summarized in a series of 17 conclusions, which are well-founded. The 8 contribution claims of the doctoral student presented for defense also seem well-founded, as I consider the fourth, fifth and seventh contributions to be the most valuable.

6. Assessment of the publications and personal contribution of the doctoral student

On the topic of the dissertation the doctoral student has published 4 articles (one in print) and anyone interested can get acquainted with his research. The abstract presents in detail the content of the dissertation, especially in its research part.

There is no reason to doubt the personal contribution of the doctoral student.

CONCLUSION

The dissertation on the topic "Distribution and socio-demographic determinants of emotional and behavioral disorders in childhood: cross-cultural research" is a well-conceived

and successfully conducted research on a current psychological problem. The work has the necessary merits and meets all the requirements and therefore I propose to the members of the esteemed Scientific Jury to award its author Nikolaos Trifon Georgoulas the educational and scientific degree "Doctor of Psychology".

05. 05. 2021 г.

Plovdiv

Statement by:.....

/Prof. Veselin Vasilev/